

РЕЦЕНЗИЯ

на проф. д-р Красимир Борисов Гигов, дмн,
професор в катедра
„Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“,
Факултет по „Обществено здравеопазване“,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна
.....

ОТНОСНО конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ – едно място, в област на висше образование „7. Здравеопазване и спорт“, по професионално направление „7.1. Медицина“ и научна специалност „Фармакология“ за нуждите на Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“ на Факултет „Фармация“ при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

I. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ

Конкурсът за настоящата процедура е обявен в ДВ, бр. 36/27.04.2018 г. със срок 6 мес. от датата на обнародване. *Процедурата е съобразена с:* чл. 4, ал. 2, чл. 29а, чл. 29в, във връзка с чл. 27, ал. 2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България; Правилника за приложение на същия Закон; чл. 104, ал. 3 от Правилника за развитието на академичния състав в МУ – Варна, доклад (вх. № 102-1472/06.06.2018 г.) от ръководителя Катедра „Фармакология, токсикология и фармако-терапия“; решение на Факултетния съвет на Факултет „Фармация“ (отразено в протокол № 15/21.06.2018 г.) и *заповед* № Р-109-386/27.06.2018 г. на ректора МУ.

В конкурса участва един кандидат – доц. д-р Мариета Петрова Георгиева, доктор по медицина. Представени са всички необходими документи.

Рецензията ми относно процедурата за придобиване на академична длъжност «Професор» е изготвена въз основа на изискванията на Медицински Университет, гр. Варна, съгласно ЗРНСРБ и Правилника за неговото приложение.

Нямам съвместни публикации с кандидатката по конкурса – доц. Д-р Мариета Георгиева, д.м.

II. ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Доц. д-р Мариета Георгиева е родена в гр. Варна (1959). Средното си образование завършва (1978) в Четвърта езикова гимназия „Фредерик Жолио Кюри“ с изучаване на *френски език* с отличен успех. Висше образование с професионална квалификация „Лекар“ получава в Медицински университет, гр. Варна през 1984 с отличен успех.

Преминава през всички етапи на здравеопазването, което е дало отражение на нейното професионално изграждане като изследовател, преподавател и организатор.

Доц. д-р Мариета Георгиева работи по разпределение като ординатор в Районна болница в гр. Поморие, Работническа болница в гр. Провадия и в Санаторно курортен комплекс гр. Варна. От 1990 до 1992 г. е назначена във Военно-морска болница гр. Варна като *асистент, старши асистент по токсикология*, а от 1992 до 1994 г. е *Зам. началник по научната и учебната работа към същата болница*.

През 1995 г. след успешно издържан конкурс е назначена на длъжност *асистент по фармакология в Катедра по Фармакология на МУ – Варна*. Последователно заема длъжностите старши и главен асистент. Активно участва в курсове и специализации у нас и в чужбина, като: специализация по вътрешни болести (1992), квалификация по токсикология във ВМА – Чехия (1992), квалификация по спешна медицина и клинична фармакология в болницата „Амброаз Паре”, Монс – Белгия по програма „Темпус” (1993), специализация по детска токсикология в УМАЛСМ „Н. П. Пирогов“ – София (1993), специализация по болнично управление в Софийски университет (1993), квалификация в Центъра за клинични изследвания при Университетската болница „Пиер и Мария Кюри“ в Париж по програма „Темпус“ (1996) и квалификация по токсикология в Източен университет – Лондон по програма „Темпус“ (1997), както и в специализационен курс „Трудова медицина“ в МУ – Варна (2004). След специализациите в чужбина д-р Мариета Георгиева актуализира нововъведената учебна дисциплина „Клинична фармакология“, а също така внедрява няколко нови за страната ни експериментални модела върху животни, свързани с проучване за тератогенна активност, популационно фармакокинетично моделиране, предизвикване на хиперлипидемия, изследване за радиационно въздействие и др.

През 2006 г. защитава *дисертационен труд* на тема „Токсикологично и клинично-фармакологично проучване на български нисколактозен млечнокисел пробиотик „*Bioestim LBS*“ и придобива УНС „Доктор“ по токсикология.

През 2010 г. д-р Мариета Георгиева е избрана за „Доцент” по научна специалност токсикология в Медицински Университет, Варна. От 2011 г. е *ръководител на Учебно-научен сектор* по фармакология и токсикология към Катедра „Предклинични и клинични науки“ при Факултет „Фармация“ към МУ – Варна, а от 2015 г. до м. февруари 2018 г. е *ръководител на Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“* към същия факултет.

Доц. д-р Георгиева активно е участвала в изграждането на фармацевтичния факултет при МУ, Варна. Тя е член на Факултетния съвет; на Научния съвет; и на Програмния съвет към Факултета по фармация. През 2013 г. доц. Мариета Георгиева е избрана за зам. председател на Общото събрание на Факултета по фармация. От 2013 г. е член на Комисията по качество, а през 2015 г. е избрана за председател на Комисията по качество на Факултета по фармация.

Доц. д-р Мариета Петрова Георгиева има **три специалности**: „Клинична токсикология”, през (1999г.) по „Фармакология” (2001г.) по „Клинична фармакология и терапия” (представени нотариално заверени дипломи).

През 2018 г. разработва оригинален за страната ни *хабилитационен монографичен труд* „Пробиотиците – лекарство и храна” 2018 г.

Общият *трудов стаж* на доц. д-р Мариета Георгиева е 34 г., а този като преподавател по фармакология – 23 г.

Член е на Българския лекарски съюз и дружествата по Фармакология, Клинична фармакология и терапия на Българска асоциация по затлъстяване и обменни заболявания, Българско национално дружество по история на медицината, Варненско дружество по история на медицината, Съюз на учените в България.

Експерт е към Националния център по обществено здраве и анализи за участие в работни комисии по оценка на здравните технологии – София.

Владее писмено и говоримо френски, английски и руски език.

Отличава се с комуникативни, организационни и технически умения.

III. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Научно-изследователската дейност на доц. д-р Мариета Георгиева е представена с общо 246 публикувани научни труда, от които 106 свързани с присъждане на

академична длъжност „Доцент” и 140 публикувани след присъждане на академична длъжност „Доцент” (табл.1).

Те са обособени в следните раздели: 1/ автореферат на дисертационен труд – 1бр. 2/ монографичен труд – 1 брой; 3/ научни статии в пълен текст – 61 бр. 4/ глави/раздели в учебници и учебни помагала – 95 бр. 5/ участия в книги – 4 бр.; 6/ участията в национални и международни научни прояви – 72 броя.

Науко-метричен анализ на публикационната активност

След хабилитация в „Доцент” доц. д-р Мариета Георгиева представя за участие в обявения конкурс: Монография – 1 брой; пълнотекстови статии – 29 броя (*5 статии в чужбина, 24 у нас*), участия в международна книга – 2 бр., ръководства, учебници и учебни помагала - 75 броя, участия в научни форуми – 47 броя.

Пълнотекстови статии са публикувани в авторитетни *периодични списания като European Neuropsychopharmacology, Amino Acids, World Journal of Pharmaceutical Research, World Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, Нефрология (Санкт Петербург), Research Foundation of Italy, Acta morphologica et anthropologica, Journal of IMAV, Scripta Scientifica Medica, Scripta Scientifica Pharmaceutica, Авиационна, морска и космическа медицина, Асклепий, Варненски медицински форум, Варненски нефрологичен форум, Военна медицина, Здравна политика и мениджмънт, Известия на съюза на учените – Варна, Историко-медицински сборник, Медицина и фармация, Социална медицина, Съвременна медицина, Сърце–бял дроб, Фармация, и др.*

Самостоятелният монографичен хабилитационен труд е озаглавен „*Пробиотиците – лекарство и храна*“ (2018), в обем 167 стр., съдържащ 6 авторски проучвания, онагледен с 8 таблици и 51 фигури и книгопис от 200 източника. В монографията са представени оригинални резултати от многогодишни изследвания на нейния автор, а така също коректно се анализират и дискутират литературни данни на наши и много чужди автори. Принос на монографията е съвременният поглед към проблема за пробиотиците, съчетан с клинични ползи от приложението им както и начин за удължаване на пълноценния човешки живот.

Публикации № II-4, II-5, II-11, II-15 и II-21 са научни обзори, посветени на история на медицината.

Доц. д-р Мариета Георгиева има впечатляващо активно участие в национални и международни научни прояви – общо 101 участия, като 47 от тях са след заемане на академична длъжност ”Доцент”. За научните форуми доц. д-р Мариета Георгиева публикува общо 72 резюмета - 9 в чужбина и 63 у нас (табл. 2). След хабилитация публикува 33 резюмета от нейните участия, от които 3 са в издания с импакт фактор. Участията ѝ в научни форуми в чужбина са в Vienna (1992, 2015, 2016), Amsterdam (2015), Thessaloniki (2015), Budapest (2016), Belgrad (2018), Florence (1992), Munich (1993), Philadelphia (1993).

Представянето на доц. д-р Мариета Георгиева в научните форуми категорично допълват представата за изследователските ѝ постижения и за нейната научна активност.

Таблица 1. Публикации на доц. д-р Мариета Георгиева

Реални публикации	Брой	Забележка
Статии до доцентурата	33	Самостоятелен автор: 2 статии
– в чужбина	03	Първи автор: 15 статии
– у нас	30	Втори автор: 11 статии Трети автор: 5 статии
Статии след доцентурата	29	Самостоятелен автор: 2 статии

– в чужбина	05	Първи автор: 8 статии Втори автор: 16 статии Трети автор: 3 статии
– у нас	24	
Монография (хабилитационен труд)	01	Издадена през 2018 г. (167 стр.)
Участия в учебници и ръководства	95	Общ обем: 475 стр. Общ обем: 104 стр. Общ обем: 371 стр.
– до доцентурата	18	
– след доцентурата	77	
Участия с книги (съавторство)	04	
– до доцентурата	02	
– след доцентурата	02	

Таблица 2. Резюмета от участия в научни форуми

Резюмета	Брой	Общ импактфактор (IF)
До доцентурата	39	<i>IF = 4,198</i>
– в чужбина	03	
– у нас	36	
След доцентурата	33	<i>IF = 11,844</i>
– в чужбина	06	
– у нас	27	
Общо брой резюмета	72	<i>IF = 16,042</i>

В академичната справка от библиотеката на Медицински Университет, гр. Варна е посочено, че доц. д-р Мариета Георгиева има публикации в периодични списания с импакт фактор с общ импакт фактор **16,042** (4,198 преди първата хабилитация и 11,844 след нея).

Според справката, изготвена от Библиотеката на МУ – Варна (30.05.2018 г.) въз основа на автоматизираната информационна система в базата данни Web of Knowledge, Scopus и Google Scholar Citations са открити 4 *положителни цитирания* в западни източници и 23 в български.

Професионалните умения на доц. д-р М. Георгиева се потвърждават и от работата и като ръководител, изследовател и експерт в 5 научно-изследователски проекта:

- Проект № 30 на НАЦИОНАЛЕН ФОНД „Научни изследвания“ на тема: „Приложение на популационното фармакокинетично моделиране при предклинично проучване на лекарство“ (2003–2004 г.) (основен изпълнител)
- Проект на МУ – Варна за разработване на *on line* издание на „Национален лекарствен справочник *Lekarta*“ (2011–2012 г.) (ръководител)
- Проект „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на факултет „Фармация“ при МУ – Варна в съответствие с потребностите на фармацевтичния бизнес и изискванията на пазара на труда“ (2013–2015 г.) по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ на МОМН № ДО1-4034 (главен експерт)
- Проект № 14014/2014 г. „Превантивни ефекти на природни монотерапии върху паметови нарушения на експериментални гризачи“. Фонд „Наука“ при МУ – Варна (ръководител)
- Проект „Изследване на хепатопротективния и антиоксидантен ефект на българска пробиотична храна, съдържаща *Lactobacillus bulgaricus* DWT1 от воден

произход при интоксикации с ксенобиотици“. Фонд „Наука“ при МУ – Варна (ръководител, 2017 г.)

Науко – метричният анализ показва заслужаваща внимание висока стойност на научната продукция на доц. д-р Мариета Георгиева. По-голямата част от научните статии са публикувани в авторитетни периодични издания. Отчетливо е водещото участие на доц. д-р Мариета Георгиева във всички научни области, които са обект на публикационната и активност (монографичен труд, научни статии и резюмета от научни форуми, научни проекти).

Публикационната активност отразяваща научно-изследователската дейност на доц. д-р Мариета Георгиева съответства на темата на обявения конкурс и отговаря напълно на изискванията и количествените критерии по ЗРХЦРБ и Правилника за приложението му в Медицински Университет, гр. Варна за придобиване на академична длъжност „Професор”.

Основни тематични направления на научно-изследователската дейност и научни приноси

Публикационната активност на доц. д-р Мариета Георгиева отразява научно-изследователската дейност в следните основни тематични направления:

- Пробиотици
- Експериментална фармакология
- Клинична фармакология и терапия
- Експериментална и клинична токсикология
- Морска медицина
- История на медицината

Доц. Георгиева е един от пионерите в областта на морската медицина, като дисциплината е единствено застъпена в обучението на студентите в МУ- Варна и издига авторитета на МУ-Варна, поради изключителната и клинична значимост.

Доц. М. Георгиева има изключителен принос за изграждането и организацията на преподаването и за изследователската дейност във Факултета по „Фармация” при МУ-Варна.

Методичното обезпечаване на изследванията, които са проведени от доц. д-р Мариета Георгиева е на много високо ниво. Използвани са информативни методични подходи със значителна оригиналност, които съответстват на експерименталните задачи и се характеризират с висока степен на достоверност на получените резултати. Научните проблеми, изследвани в отделните научни трудове, показват завидно тематично многообразие. Прави впечатление сътрудничеството на доц. Мариета Георгиева със специалисти от различни биомедицински специалности. Касае се както за специалисти по експериментална и клинична токсикология и по експериментална и клинична фармакология, така и с морфолози, патологоанатоми, патофизиолози, хирурзи, радиолози, нефролози, гастроентеролози, клинични лабораторни лекари и др.

Доц. д-р Мариета Георгиева представя коректно своите приноси, повечето от които имат оригинален, фундаментален и научно-приложен характер.

Основните области, научни интереси и тематични направления на кандидата са обобщени и разпределени по следния начин: *пробиотици* (публ. № -1; II-1; II-2; II-3; II-5, II-8; II-12; II-15; III-2; III-5; IV-12; IV-23; IV-24; V-2; VI-59; VII-1; VII-8; *вкл. монографичен хабилитационен труд*, формат В5, идентифициран с международен стандартен номер – ISBN, даден от МУ – Варна); *болест на Алцхаймер* (публ. № II-13; II-14; IV-13; IV-14; IV-21; IV-27; V-1; V-3; V-4; V-5; V-6; VII-2; VII-4; VII-11; VII-12); *клинична фармакология и*

терапия (публ. № IV -1; IV-2; IV-7; IV-17; IV-18; IV-19; VII-5; VII-6; VII-10; VII-13); *клинична фармакология и токсико-логия* (публ. № II-16; II-17; II-22; II-24; III-1; III-3; III-4; IV-6; IV-9; IV-11; IV-22, IV-25; IV-26; VII-9; VII-14); *фармакотерапия на морската медицина* (публ. № II-6; II-23; IV-15; IV-16; VI-71; VI-72; VI-73; VI-74; VI-75; VI-76); *изследвания за тератогенност* (публ. № II-7; II-9), *проти-вотуморна активност* (публ. № II-18) и *седативно-хипнотична активност* (публ. № IV-20); *учебници и учебни помагала* (публ. № VI-1 ÷ VI-70); *история на медицината* (публ. № II-4; II-5; II-11; II-15; II-21; IV-4) и *други* (публ. № II-10; II-19; II-20; IV-3, VI-60).

IV. УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Цялостният облик на доц. М. Георгиева като кандидат за заемане на академичната длъжност “Професор” би бил представен непълно без оценка на учебно-преподавателската ѝ работа. Тази изключително важна дейност е коректно отразена в Приноси т. XII и в Творческата ѝ автобиография. Общият трудов стаж на доц. д-р Мариета Георгиева е 34 г., от които 27 години е преподавател, и 23 г. е преподавател по фармакология.

На преподавателската дейност доц. М. Георгиева посвещава много време като за **първи път** е разработила и въвела самостоятелно нови програми, календарни планове и конспекти за задължителните учебни дисциплини „Фармакология“, „Токсикология“ и „Фармакотерапия“, а също – за свободно избираемите дисциплини „Наркомании“ и „Дерматофармакология и козметология“ Тя води пълни лекционни курсове на студенти от 4 различни специалности „Магистър фармацевт“, „Помощник фармацевт“ „Медицински лаборант“, „Рентгенов лаборант“. Актуализирала е учебните програми по дисциплините фармакология, токсикология и фармакотерапия съгласно Проект BG051P0001-3.1.07-0046 „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на Факултета по фармация“ при МУ - Варна. По проекта доц. М. Георгиева е изготвила SWOT-анализ на силните и слаби страни в преподаването по **Фармакология, Токсикология и Фармакотерапия** и анотация към всяка лекция и упражнение на студентите. Отчетените резултатите от проекта показват, че най-значимите дисциплини за магистър фармацевтите в България са Фармакология (94 %), Токсикология (73 %) и Фармакотерапия (77 %) .

Наред с въвеждането и разработването на нови лекционни курсове, са развити и като електронни ресурси и качени в платформа Blackboard. Доц. д-р Мариета Георгиева е съставила и въвела в Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“ система за обратен контрол чрез анкети и анализ на студентското мнение. Доц. д-р Мариета Георгиева има голям педагогически опит. Нейните лекции са търсени и посещавани от студентите. Това е отразено в анкетите на студентите (двукратно всяка учебна година) и отзивите са отлични. Лекциите на доц. Георгиева отразяват съвременните постижения в преподаваните учебни дисциплини.

С активната помощ доц. М. Георгиева са акредитирани за първи път в Факултета по фармация две докторски програми за обучение на докторанти в Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“ по *7. Здравеопазване и спорт*“, по професионално направление „7.1. Медицина“ и научна специалност „Фармакология“ и по *7. Здравеопазване и спорт*“, по професионално направление „7.1. Медицина“ и научна специалност „Токсикология“.

След първата си хабилитация доц. М. Георгиева е ръководител на трима докторанта на самостоятелна подготовка за придобиване на ОНС „Доктор“; на трима специализанта и на един дипломант в Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“.

Високо оценявам тази време отнемаща страна от разнообразната дейност на кандидата за заемане на академичната длъжност „професор“.

Имам дългогодишни лични впечатления от доц. д-р М. Георгиева още от съвместната ни работа във Военно-Медицинска Академия, когато тя изпълняваш длъжността Зам. Началник по Научната и Учебна работа във Военна болница Варна. Тя е отговорен, трудолюбив, съвестен изследовател и организатор, както и много добър преподавател. Нейният висок професионализъм и коректност я правят както търсен и уважаван член за съвместни научни проекти, така и за член на научни журита за присъждане на научни звания и академични длъжности и ценен рецензент на научни статии в реферирани списания.

Една от много силните страни на доц. М. Георгиева е владението на 3 чужди езика. Владението на чужди езици обуславя възможността на доц. Мариета Георгиева за използване свободно на медицинска специализирана литература за преподавателската и научната ѝ дейност и възможност за участие в чуждоезиково обучение на студентите в МУ, Варна.

Немаловажна е и голямата административна и организаторска дейност на доц. д-р Мариета Георгиева като ръководител на първото УНС „Фармакология и токсикология“ към новия Факултет по фармация, както и като Ръководител на първата Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“ към същия факултет.

Доц. Георгиева активно участва в учредяването на Факултета по фармация и е член на Факултетния съвет, на Научния съвет и на Програмния съвет. Член е на Комисия в конкурси за прием на редовни докторанти в Медицински университет-Варна; Председател/член е на комисията за държавни изпити по „Фармакология, токсикология и фармакогнозия“ за студенти магистър фармацевти и помощник фармацевти.

Доц. д-р М. Георгиева е главен редактор, автор и съавтор на 8 учебни помагала по Фармакология и Токсикология и съавтор на учебници по Морска медицина и на един „on line“ лекарствен справочник „Lekarta. Общият брой участия на доц. М. Георгиева в учебници, тестове и ръководства по фармакология и токсикология е 95. От тях 77 са след първата хабилитация и техният обем е 371 стр. В преобладаващия брой случаи тя е самостоятелен автор. Нейният език е ясен, с минимално използване на чуждици.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представените конкурсни материали и отличните ми лични впечатления считам, че преподавателският опит, качества, умения и изследователските постижения на доц. д-р Мариета Георгиева, д.м. са достатъчно основание да изразя положително становище.

Доц. д-р Мариета Георгиева *надхвърля значително изискваните качествени и количествени наукометрични и учебно-преподавателски критерии* на ЗРАСРБ и ПРАС в МУ – Варна, което ми позволява уверено да апелирам уважаемите членове на *Научното жури да одобрят придобиване на академична длъжност «ПРОФЕСОР»* от доц. д-р **Мариета Петрова Георгиева** в област на висше образование „7. Здравеопазване и спорт“ по професионално направление „7.1. Медицина“ и научна специалност „Фармакология“ за нуждите на Катедра „Фармакология, токсикология и фармакотерапия“ на Факултет „Фармация“ при МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

София, 17.08.2018 г.
Изготвил рецензията:

Проф. д-р К. Гигов